

Kapitel VII handler om Formueforholdet mellem Ægtefællerne. Efter den gældende Ret, som er Loven af 7. April 1899, er Hovedregelen den, at der mellem Ægtefæller, der ikke selv ved Oprettelse af Ægtepagt har ordnet deres formuerelige Forhold, bestaar det saakaldte Formuefællesskab, d. v. s., at der mellem dem er et Fællesbo, som Manden er eneraadig over. Formuen er fælles, men Hustruen har ikke Raadighed over nogen Part af den. Det hjælper den gifte Kone lidet, at hun er fuldmyndig og kan stifte Gæld, og at hun ejer Formue, naar hun ikke har Raadighed over nogen Del af denne Formue og altsaa ikke har noget at betale den Gæld med, hun har stiftet. Men saaledes er hun stillet i Øjeblikket, idet hun ifølge Loven af 1880 kun har Raadighed over, hvad hun selv har erhvervet som Arbejds løn eller som Resultat af en Virksomhed, der ikke er stiftet ved eller væsentlig opretholdes ved Tilskud fra Fællesboet eller fra den anden Ægtefælle. Det er det eneste, som den gifte Kone nu har Raadighed over. Nu kunde man jo saaa slaa ud til den anden Side og sige, at saa indfører man Særeje over hele Linien, saaledes at hver Ægtefælle ejer, hvad vedkommende indbringer i Ægteskabet eller senere erhverver, men en saadan Regel vilde være uretfærdig mod Hustruen, der som Regel er optaget af det huslige Arbejde og derfor ikke kan have den samme Adgang som Manden til at erhverve noget. Man har derfor i Kommissionen fundet paa en anden Ordning af Formuefællesskabet mellem Ægtefæller, en Ordning, som jeg i høj Grad maa rose. Den gaar ud paa at give hver af Ægtefællerne den fulde Ejerraadighed over, hvad den vedkommende Ægtefælle har indført i Boet og senere erhverver, samtidig med, at Regelen om den samlede Formues Deling ved Ægteskabets Ophør, ved Separation, Bosondring og Skilsmisse opretholdes. Det er saaledes et nyt Formuesystem, Lovforslaget bringer frem, og den nuværende Betegnelse „Formuefællesskab“, som for øvrigt er lidet rammende, maa man derfor gaa bort fra. Forholdet bliver, som sagt, det, at hver Ægtefælle staaar som Ejer af de af den indførte Formueværdier, men med det ejendommelige Baand paa sig, at Ægtefællen til sin Tid skal dele, hvad den har i Behold, med den anden Ægtefælle, ligesom der af Hensyn til dette er lagt enkelte Baand paa Ejeren frie Raadighed. Denne ejendommelige Ret, som den ene Ægtefælle paa denne Maade

faar over den anden Ægtefælles Ejendom, er en Ret, som er stiftet ved selve Ægteskabets Indgaaelse, og som derfor af Kommissionen foreslaas betegnet som en „Gifteret“. Al den Formue, som en Ægtefælle selv ejer, og som den har indbragt i Ægteskabet eller senere erhverver, og som ikke ved Ægtepagt er undtaget fra Fællesskab i Ægteskabet, kaldes vedkommende Ægtefælles „Gifteeje“, og over dette „Gifteeje“ har den anden Ægtefælle „Gifteret“. Det er en Ting, som er ganske overordentlig klar og let fattelig, selv for enfoldige Personer, naar blot man vil gøre sig lidt Umage for at sætte sig ind i den, men det er meget almindeligt, at nye Ord og nye Udtryk mødes med et Smil, endog med et haanligt Smil, hos Personer, som enten endnu ikke har gjort sig eller ingen Sinde vil gøre sig den Umage at sætte sig ind i Forholdet, selv om det er vigtigt og betydningsfuldt — det er naturligvis Bemærkninger, der ikke rammer nogen af de tilstedeværende.

Jeg nævnede for et Øjeblik siden, at foruden det, at det, som er i Formuefællesskab mellem Ægtefællerne, altsaa de to Gifteejer, i sin Tid skal deles, paahvilede der Gifteejet forskellige andre Baand. Disse bestaar dels deri, at Ejeren ikke tilbørligt maa bortødsle sit Gifteeje og derved sætte det over Styr for den anden Ægtefælle, dels i, at den, som i sit Gifteeje har fast Ejendom eller Indbo, som Familien bruger, noget begrænses i sin Disposition over disse Ting. Allerede Loven af 7. April 1899 bestemmer, at Manden ikke uden Hustruens Samtykke maa afhænde eller pantsætte de faste Ejendomme, om hvilke Ejendomsdokumenterne oplyser, at de er indførte i Ægteskabet af Hustruen. Efter Forslaget, som det her forelægges, raader Hustruen selv over sine faste Ejendomme, men paa Grund af den store Interesse, der for begges Vedkommende kan være knyttet til en saadan Ejendom, paa hvilken de bor, og hvoraf de lever, bestemmes det, at Ejendommen kun maa sælges eller pantsættes med den andens Samtykke, og at den ikke maa bortlejes eller bortforpagtes af den ene Ægtefælle uden den andens Samtykke med det Resultat, at Ægtefællerne skal fraflytte Ejendommen. En Hustru vil altsaa, naar dette Forslag er blevet til Lov, ikke kunne komme i det Tilfælde, at Manden en skøn Dag kommer hjem og fortæller hende, at nu har han solgt den Ejendom, paa hvilken de bor og driver deres Erhverv; det vil f. Eks. ikke kunne hænde, at en Gaardmand kommer